

INNEHÅLL:

BESLUT "NATURRESERVAT STOPÅN": 1991-12-16
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT STOPÅN": 1991-12-16
REGISTRUPPGI FTER "NATURRESERVAT STOPÅN"

LÄNSSTYRELSEN I KOPPARBERGS LÄN
Miljöförvaldsenheten
Jan Larpers

BESLUT: 1991-12-16
DNR: 2311-7046-89 (2034)

BILDANDE AV NATURRESERVATET STOPÅN, ORSA KOMMUN.
(5 bilagor)

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964: 822, omtryckt 1991: 641) ett område, som avgränsas med innerkanten av en kraftigt punktstreckad linje på bifogad beslutskarta, bilaga 2, som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara naturreservatet Stopån.

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara en dalgång med naturskog som hyser hotade och sällsynta växt- och djurarter.

Ändamålet är också att bevara ett område som adderat till Anjosvarden och Våmhuskölens naturreservat bildar ett sammanhängande och väglöst vildmarksområde till gagn för friluftslivet.

Skogen i området skall få utvecklas fritt.

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976: 484 omtryckt 1987: 939, 9 § därefter ändrad 1991: 1165) vilka anges nedan.

A. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNKNING I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHETEN INOM RESERVATET

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. uppföra ny byggnad eller anläggning,
2. spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller dämna,
3. avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd,
4. upparbeta dött träd eller vindfäll,
5. anlägga mark- eller luftledning,
6. framföra motordrivna fordon med undantag av naturvårdsförvaltare vid tillsyn och förvaltning samt transport av fälld älg,
7. jaga annat än älg,
8. gräva upp eller plocka örter, mossor eller lavar.

Punkt A3 innebär att bestämmelserna i 20 § skogsvårdslagen om bekämpning av skadeinsekter ej skall gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog utanför naturreservatet som följd av att - i enlighet med reservatsföreskrifterna - åtgärder för att förebygga eller bekämpa insektsspridning inte vidtagits inom reservatet, bedöms frågan om ersättning enligt skadeståndsrättsliga regler. Vid exceptionella insektsskador på omkringliggande skog förbinder sig länsstyrelsen att överväga att vidta bekämpningsåtgärder även inom reservatet.

Punkt A6 innebär att vid transport av fälld älg får älgdragare användas under förutsättning att markskador undviks och att

älgdragaren är av sådan typ att den drivs med band och manövreras av person som går vid sidan om älgdragaren (s. k. "järnhäst").

B. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSLAGEN ANGÅENDE MARKÄGARES OCH ANNAN SAKÄGARES OM SKYLDIGHET ATT TÅLA VISSA INTRÄNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av bifogad skötselplan.

C. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM RESERVATET

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. framföra motordrivna fordon,
2. gräva upp eller plocka örter, mossor och lavar,
3. göra åverkan på torra träd eller vindfällen.

D. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN RÖRANDE NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN AV RESERVATET

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltning m.m. som framgår av skötselplanen, bilaga 4.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen i Kopparbergs län.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Stopådalens höga naturvärden uppmärksammades först på 1980-talet. Orsa naturskyddsförening väckte frågan om reservatsbildning i området 1988 genom en skrivelse till länsstyrelsen. Samtidigt överlämnades naturskyddsföreningens bok "Väglös vildmark" som behandlar naturförhållandena i bland annat Stopådal. Under 1991 företogs förhandlingen mellan markägaren Korsnäs AB och Mora och Orsa kommun angående inträngsersättning vid en reservatsbildning. Orsa och Mora kommuner beslöt i september respektive oktober 1991 att tillsammans stå för 50 % av den totala inträngsersättningen. Som förutsättning för kommunernas beslut gällde att staten står för resterande del.

Länsstyrelsens utarbetade under samma år ett förslag till beslut samt skötselplan för området, som skickades på remiss till ett 10-tal remissinstanser.

Inga erinringar mot länsstyrelsens beslut har inkommit till länsstyrelsen.

MOTIVERING TILL BESLUTET

Stopådalens främsta kvaliteter ligger i dess urskogsvärden med förekomst av bland annat hotade och sällsynta örter, svampar och lavar. Området har också betydelse för friluftslivet eftersom det hyser stora skönhetsvärden samt utgör en del av ett vidsträckt och väglöst vildmarksområde.

En närmare beskrivning av området ges i bifogade skötselplan.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, blankett 2:1.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Lilly Hansson jämte ledamöterna Per-Erik Aarnseth, Bertil Andersson, Börje Andersson, Ann-Christine Däderman, Anita Estberger, Lars-Ove Hagberg, Karl-Gustav Holmén, Eva Kungsmark, Elisabeth Lindén, Olle Olsson, Margareta

Rud, Lillemor Rudholm och Nicke Welin-Berger.

I handläggningen av detta ärende har deltagit lantbruksdirektör Ewa Wikman, förste länsassessor Stig Holback, länsantikvarie Ulf Löfwall, länsarkitekt P Folke Nyholm, bitr miljöförvaltningsdirektör Björn Risinger, miljöförvaltningsdirektör Stig-Åke Svenson och förste byråsekreterare Jan Larpers, föredragande.

Lilly Hansson

Jan Larpers

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Registeruppgifter
5. Hur man överklagar, blankett 2:1

SKÖTSELPLAN

Miljöförvaltsenheten 1991-12-16 2311-7046-89

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- I ALLMÄN BESKRIVNING
- 1 ADMINISTRATIVA DATA
- 2 GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER
- 3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN
 - 3.1 Naturförhållanden
 - 3.2 Nuvarande markanvändning
 - 3.3 Tillgänglighet
 - 3.4 Slitage- och störningskänslighet
 - 3.5 Källuppgifter
- II PLANDEL
- 1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN
 - 1.1 Övergripande mål
 - 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder
 - 1.2.1 Hävd av skogsområde
 - 1.2.2 Jakt
 - 1.2.3 Fiske
 - 1.2.4 Skogsbrand
 - 1.2.5 Utmärkning av reservatets gräns
- 2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRI LUFTSLIV
 - 2.1 Övergripande mål
 - 2.2 Riktlinjer och åtgärder
 - 2.2.1 Parkeringsplatser
 - 2.2.2 Vandringssled
 - 2.2.3 Information
- 3 TILLSYN
- 4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET STOPÅN I ORSA KOMMUN

I ALLMÄN BESKRIVNING

1 ADMINISTRATIVA DATA
(Se reservatsbeslutet)

2 GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER
(Se reservatsbeslutet)

3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Stopån utgör ett biflöde till Unnån i nordvästra delen av Orsa kommun. Stopåns dalgång är djupt nedskuren mellan berget Kaljomäcken, Litåberget och Granängsberget. Vattendraget avvattnar också det vidsträckt höjdområdet längre västerut som inrymmer Anjosvarden och Gäddtjärnsvaden.

Berggrunden i området domineras av porfyr och porfyrit men även stråk av diabas förekommer.

Dalgången bjuder besökaren på en storslagen natur med bland annat gammal och stålig granskog. Stopån bildar ett par vackra vattenfall som förhöjer intrycket av vild natur. Våmhuskölens naturreservat, Anjosvarden och Stopådalen utgör sammantaget ett vidsträckt och väglöst område med stora möjligheter till rika naturupplevelser för den friluftsintrasserade.

Skogen i området är opåverkad av modernt skogsbruk.

Omkring seklets början utfördes dimensionsavverkningar i trakten. På vissa ställen har även avverkningar skett senare, till exempel på 1930-talet.

Djurlivet är det för norra Dalarna typiska som här drar nytta av den gamla skogen och de ostörda förhållandena. Stopåns närområde tillsammans med Gravvasselns bäckravån är särskilt intressant ur florasynpunkt. Bland kärlväxterna kan kambräken nämnas. Här finner man också sällsynta knapphållslavar som gynnas av fuktiga och skuggiga miljöer med gamla träd och stubbar. Rika fynd av hotade svampar som kräver likartade förhållanden för sin existens har också gjorts, bland annat lappticka, rynkskinn, rosenticka och doftskinn.

3.2 Nuvarande markanvändning

Skogsbruk, jakt, fiske är de enda former av markanvändning som förekommer i området.

3.3 Tillgänglighet

Ett av områdets unika värden ligger i avsaknaden av bilvägar. Från söder kan området nås via en skogsbilväg vars norra slutpunkt tangerar reservatsgränsen.

3.4 Slitage- och störningskänslighet

Med tanke på områdets storlek bedöms slitage- och störningskänsligheten som liten även vid ett förhöjt besöksstryck.

Längs Stopån löper en stig som bitvis kan vara svår att upptäcka. Stigen bör markeras i syfte att kanalisera besökare i området och förhindra slitage på övriga markområden.

3.5 Källuppgifter

Naturskyddsföreningen i Mora, Älvdalen: Väglös vildmark, Björnramen 1988.

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet skall vara att bevara områdets orördhet samt skydda skogen mot avverkning för att befrämja en utveckling mot naturskog.

1.2 Generella riktlinjer

1.2.1 Hävd av skogsområde

Skogen skall utvecklas fritt. Inget skogsbruk skall bedrivas.

1.2.2 Jakt

Fortsättningsvis skall endast jakt på älg vara tillåten.

1.2.3 Fiske

Fiske skall kunna bedrivas som tidigare och baseras på naturliga bestånd. Inplantering av fisk eller kalkning av vattendrag skall ej ske i reservatet.

1.2.4 Skogsbrand

Beträffande elden är det viktigt att denna hanteras på ett genomtänkt och vetenskapligt försvarbart sätt. I dagens läge kan således inga andra regler tillämpas än att spontant uppkomna bränder skall släckas enligt gällande brandlagstiftning. Med tiden bör dock en strategi för släckning. Med tiden bör dock en strategi för släckning utarbetas som ger visst utrymme för avbränning.

1.2.5 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatets gräns skall utföras enligt svensk standard SIS 031522 och enligt naturvårdsverkets anvisningar.

2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är också att befrämja det rörliga friluftslivet.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

En parkering bör anläggas i anslutning till skogsbilvägens slutpunkt vid södra reservatsgränsen.

2.2.2 Vandringsled

Den befintliga stigen längs Stopån markeras i terrängen.

2.2.3 Information

Åtgärder: Mindre informationstavlor med upplysning om reservatet uppsättes vid den föreslagna parkeringsplatsen.

3 TILLSYN

Förvaltarens tid för tillsyn av reservatet beräknas omfatta ett dagsverke per år.

4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Allmänt

Kostnaderna som redovisas bygger på uppskattningar och 1991 års prisnivå. Dagsverkskostnaden 1 500 kronor avser lönekostnader, kostnad för arbetsledning, utrustning och hyror.

Engångsåtgärderna bör kunna genomföras på sikt med statliga beredskapsmedel. De årliga tillsyns- och underhållskostnaderna belastar anslaget "vård av naturreservat m.m."

Engångsåtgärder

Utmärkning av reservatets gräns, uppsättning av informationstavlor, diverse ledmarkeringsarbeten:

40 dv á 1 500 kronor = 60 000 kronor

Materialkostnad = 30 000 kronor

2859_Stopån.txt
Total t engångsårgärder = 90 000 kronor

Till syn och underhåll
Till syns- och underhållsåtgärder
2 dv á 1 500 kronor = 3 000 kronor
Material kostnad = 1 000 kronor
Total kostnad/år = 4 000 kronor

REGISTRUPPGIFTER

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET STOPÅN

Namn: Naturreservatet Stopån
Kommun: Orsa
Läge: Ca 5 km norr om Untorp
Kartblad: Ekonomiska kartan 15E 2e, 15E 3e
Gräns: Innerkanten på den kraftigt punktstreckade linjen på bifogad beslutskarta, bilaga 2
Fastigheter: Stenberg 2:11
Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen i Kopparbergs län
Markägare: Korsnäs AB
Areal: 549,1 ha
Naturtyper: Barrskog
Landskapstyp: Skogslandskap
Naturgeografisk region: Norra Norrlands och norra Finlands barrskogsområden och Bergkullslätter
Skyddsmotiv: Botanska
Zoologiska
Fritidsliv
Landskapsbild
Skyddsföreskrifter: Indispensabla: A1 - A8
Skyddsföreskrifter produktiv skogsmark: A3, A4
Befintliga anläggningar: -
Planerade anläggningar: Parkering, torrtoalett
Skötselplan: Föreskrifter under D
Inventeringar: Se källuppgifter i skötselplan